

EMAT tools

↳ malý výrobca s výrazným
puncom kvality

Vlasta RAFAJOVÁ, foto EMAT tools, s.r.o., Yamazaki Mazak

Mesto Považská Bystrica a jeho okolie je jedným zo slovenských regiónov, ktorému zaslúžene patrí prívlastok strojársky. Existencia niekdajších socialistických Považských strojární, ktoré vo viacerých závodoch vyrábali všetko možné od obrábacích strojov cez motocykle až po letecké motory, je už síce dávno minulosťou, ale strojárstvo na Považí nezaniklo. Práve naopak, strojárská tradícia je tu stále veľmi silná, ľudia skúsení a zruční, potenciál obrovský. Nečudo, že tu okrem veľkých strojárskych firiem pôsobí aj množstvo šikovných malých výrobcov, ktorí sa v konkurencii na trhu presadili svojou kvalitou.

Do tejto kategórie patrí aj EMAT tools, s.r.o. – nenápadná firma sídliaca v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva v obci Udiča, kde by ste len ťažko očakávali prevádzku strojárskemu výrobcu. Prvý dojem však klame, z výrobné haly s rozlohou 900 m² odchádzajú k veľkým domácim, ale aj k rakúskym či francúzskym zákazníkom strojárské komponenty zaručenej kvality. EMAT tools neohúri fasádou prevádzky – na tom si jej majiteľ nezakladá – potrpí si však na kvalitu produkcie a technologickú úroveň výroby. A tá je špičková. Aj vďaka dlhodobému partnerstvu so spoločnosťou Yamazaki Mazak...

Desať rokov neustáleho rastu a rozvoja

EMAT tools, s.r.o. je strojárka firma založená v roku 2012, ktorá začala svoju činnosť jednoduchým obrábaním a predajom náradia pre všeobecné strojárstvo.

Dnes sa zaoberá presnou zákazkovou strojárskou výrobou rôznych komponentov a podskupín technológií pre viaceré priemyselné odvetvia, vývojom upínacích prípravkov, montážou a počas uplynulého roka vybudovala aj zvarovne TIG/MIG. Jednu na zváranie ocele, druhú na čisté zváranie antikorú pre potravinársky priemysel.

Od svojho založenia spoločnosť postupne rozvíja rozsah pôsobenia, premyslene rozširuje svoje technologické možnosti a naberá nových zákazníkov. Ako hovorí majiteľ a konateľ spoločnosti Emanuel Matušík, ku kontinuálnemu rozvoju EMAT tools motivujú najmä zákazníci. Teda skôr snaha vyhovieť im a zabezpečiť, aby kvalita produkcie vždy zodpovedala ich požiadavkám. Kvalita je totiž pre E. Matušíka tou najvyššou prioritou. Vypovedá o tom aj fakt, že firma s 12 zamestnancami a zákazkovou kusovou výrobou je certifikovaná podľa ISO 9001.

Pestré zloženie zákazníkov znamená istotu

V roku 2012 spoločnosť EMAT tools, s.r.o. začala s trieskovým obrábaním pre firmu Rademaker Slovakia, ktorá sa zaoberá výrobou potravinárskych technológií. Ešte v tom istom roku sa rozbehla aj spolupráca s firmou Desma Slovakia a HF Najus, ktoré sú aktívne v plastikárskom a gumárskom priemysle. E. Matušík vysvetľuje, že tieto tri firmy boli základným kameňom podnikania EMAT tools a vzájomnú spokojnosť vyjadruje skutočnosť, že spolupracujú dodnes. „Sú to pre nás kľúčoví zákazníci. Postupne k nim pribudli ďalšie spoločnosti, ktoré nás oslovovali. Do nášho stabilného zákazníckeho portfólia v súčasnosti patrí aj náš rakúsky partner – pre ktorého vyrábame komponenty strojov

„V strojárstve pracujem od svojho vyučenia v roku 1993 a na stroji som robil 16 rokov. Dostal som školu strojárkej kvality a vnímavosti. Ved' keď vyrábate súčasti strojov, výroba musí byť presná, aby bol presný aj hotový výrobok. Na kvalitu som teda veľmi prísny a vyžadujem ju aj od našich ľudí.“

pre drevospracujúci priemysel a pre separačné linky na komunálny odpad – a takisto aj francúzsky partner, pre ktorého vyrábame komponenty strojov pre petrochemický priemysel a na ekologické spracovanie nemocničného biologického odpadu. S francúzskym partnerom už spolupracujeme – podieľame sa aj na konštrukčných inováciách nových modelov a keďže ide o menšie stroje, kompletne ich u nás aj montujeme,“ hovorí Emanuel Matušík a dodáva, že najnovším veľkým a silným zákazníkom, ktorý firme pribudol, je spoločnosť MATADOR Industries so širokým produkčným záberom.

„Držím sa stratégie, že potrebujeme viacerých stabilných klientov, nie iba jedného. Preto sme si to nastavili tak, že naše výrobné portfólio je viacsegmentové. Aby sme prežili a ustáli všetky výkyvy, krízy trhu. Vieme, že ak by napríklad na istý čas vypadla ‚gumarina‘, potravinársky priemysel pôjde, lebo jesť sa musí. Každý z našich veľkých zákazníkov nám teda tvorí zhruba okolo 15, maximálne do 20% obratu. Zvyšok výrobných kapacít si nechávame na malých zákazníkoch – jednorazové zákazky. Neupustili sme od nich, veď aj my sme menšia firma – zákazková výroba, chceme im vyjsť v ústrety. Napokon aj takíto zákazníci sa nám opakovane vracajú s úsmivými svojimi projektmi,“ obhajuje svoju podnikateľskú filozofiu konateľ EMAT tools.

Inšpirácia zákazníkmi a Japonskom

Technologické vybavenie výrobcu z Udiče aktuálne tvoria čoraz menej využívané konvenčné stroje (dve súradnicové vyvŕtávačky a sústruh), závitorez VOLUMEK, dve CNC 3-osové frézy HAAS a tri stroje japonského výrobcu Yamazaki Mazak: 4-osová fréza VTC 760C, 4-osová fréza VTC 530C a sústruh QT 350 MY.

Hoci začiatky výroby EMAT tools sú spojené s konvenčnými strojmi a frézami HAAS, skutočná rozvojová expanzia nastúpila až potom, čo sa firma v roku 2017 presťahovala do nových väčších priestorov v Udiči a investovala do technológie Mazak.

„Ako prvý stroj od Mazaku sme kúpili hneď VTC 760-ku, najväčšiu dostupnú 4-osovú frézu. Rozhodnutie investovať do japonskej technológie pritom prišlo postupne. V tom čase sme už robili pre zákazníkov,

Produktmi EMAT tools sú na zákazku vyrábané komponenty výrobných technológií pre klientov z rôznych oblastí priemyslu. Možno medzi nimi nájsť drviace segmenty, nože, hriadele, čelá, rámy, príruby, ale aj produktové podskupiny či menšie technologické celky. Približne 70 percent svojej produkcie vyrába EMAT tools na troch strojoch Mazak.

VTC 760 C bol prvý model stroja z produkcie Yamazaki Mazak, ktorý si spoločnosť EMAT tools zaobstarala v roku 2017.

ktorí majú takisto stroje od Mazaku, vedeli sme od nich, že sú to veľmi produktívne stroje, informovali sme sa aj o ich skúsenostiach s výrobou, servisom. Keď sme potom dostali od Mazaku kvalitnú ponuku – v zmysle technických parametrov a technologickej vyspelosti tohto konkrétneho stroja, usúdili sme, že by to bola pre nás správny voľba. A naozaj bola,” vysvetľuje s odstupom času dôvody výberu technologického partnera pre svoju výrobu E. Matušik.

Kúpiť do výroby nový stroj, znamená podľa E. Matušika aj „kúpiť“ k nemu človeka. EMAT tools však nelenári hotových ľudí z iných firiem, ako je niekedy bežnou praxou. Kúpiť v tomto prípade znamená výškoliť, vychovať, zapracovať a investovať do mladých ľudí tak, aby sa po čase stali plnohodnotnou súčasťou kolektívu.

Dopĺňa, že istú úlohu v rozhodnutí pre Mazak zohrala aj návšteva Japonska, ktorú pre svojich potenciálnych zákazníkov pravidelne organizuje spoločnosť Yamazaki Mazak. „Japonsko ma veľmi oslovilo, a tým nemyslím ryžové políčka alebo pamiatky. Keď vidíte ako sa tie stroje konštruujú, vyrábajú, ladia, samotný spôsob práce a fungovania japonskej výroby... Dá vám to, ako strojárvi, veľa inšpirácie aj pre vlastnú prevádzku.“

Ako dopĺňa zástupca spoločnosti Yamazaki Mazak na Slovensku Jozef Majtán, práve to je dôvodom, prečo takéto cesty firma organizuje. „Nie je to výlet pre nerozhodnutých zákazníkov, je to sedem dní fungovania v plnom nasadení. Yamazaki Mazak je rodinná firma s vyše 100-ročnou tradíciou. Návštevníkom chce ukázať svoj prepracovaný systém výroby – drvivú väčšinu komponentov pre svoje obrábacie stroje si vyrába sama na vlastných obrábacích strojoch Mazak, systém konštrukcie, kontroly, nastavovania strojov, firemnej kultúry všeobecne. Naším zákazníkom to vnúka aj nápady a vízie pre vylepšenia ich vlastných firiem.“

Akcelerácia vďaka Mazaku

Po nasadení prvého stroja od Mazaku do výroby sa EMAT tools veľmi rýchlo rozhodla aj pre kúpu druhej – menšej frézy VTC 530C, ktorú sa podarilo obstaráť v krátkom čase, keďže Mazak ju ponúkol zo svojich skladových zásob. Nasledoval tretí stroj – sústruh QT 350 MY.

„Kúpou tohto stroja sme sa veľmi posunuli vpred. Bolo to pre nás prevrátné, pretože dovtedy nám chýbala technológia sústruženia na výrobu točivých súčiastok. Boli sme skôr nastavení na frézovanie, presné vyvrtávanie, montáž. Do sústruženia sme investovali pred tromi rokmi a myslím, že to bol veľmi správny krok, progres je dnes zreteľný. Dô-

vodom kúpy bol navýšený dopyt na veľkorozmerové rotačné diely od našich zákazníkov. Nakoniec, tak to bolo pri všetkých našich technológiách, že sme sa za chodu prispôbovali požiadavkám zákazníkov, ich rastúcemu dopytu, inováciám. To nám umožňuje rásť s našimi zákazníkmi“ ozrejmjuje E. Matušik.

Možno povedať, že v súčasnosti má EMAT tools zvládnuté všetky obrábacie procesy s výnimkou brúsenia a výroby ozubení. „Skôr by som povedal, že ich budeme mať zvládnuté, keď zrealizujeme kúpu novej 5-osovej frézy od Mazaku. Sme pred podpisom zmluvy,“ opo- nuje konateľ.

Ako hovorí, aktuálne asi 70% produkcie firmy zabezpečujú stroje Mazak, aj keď je to nemožno stanoviť presne, keďže niektoré kompo- nenty prechádzajú výrobou aj cez tri rozličné stroje. „Tomu sa chce- me do budúcnosti vyhnúť, vyrieši nám to práve kúpa 5-osového stroja od Mazaku.“

Viac Mazakov – viac synergie

Pripúšťa, však, že ide o významnú investíciu a najmä vzhľadom na veľkosť firmy treba všetko riadne premyslieť. „Nie je to ľahké, sme ma- lá firma a počas troch rokov sme zakúpili tri stroje od Mazaku. Je to nesmierna ekonomická záťaž, treba s tým počítať. To, že máte kvalitné špičkové stroje je jedna vec, ale ak k tým strojom nemáte schopných ľudí, celá ekonomika padá,“ dôvodí E. Matušik a prízvukuje, že za každú cenu volí lacnejší stroj, sa tiež nevypláca.

Výstupná kvalita je pre EMAT tools prvoradá. Počas uplynulého ro- ka firma zakúpila 3D súradnicový merací stroj Wenzel s rozsahom 1500 mm x 800 mm x 700 mm. Presné meranie vyžadujú nielen zákaz-níci, je tiež podmienkou získania certifikátu kvality.

Onedlho pribudne do výrobnéj haly EMAT tools v Udiči štvrtý nový stroj značky Mazak: Variaxis i800 NEO.

„Poznám ľudí, ktorí kupujú technológie na striedačku od rôznych do- dávatel'ov. Jeden stroj si kúpi od jednej firmy, druhý zasa inej značky, lebo je lacnejší. Nezáleží im na tom, že každý stroj má iné riadenie, iné nároky na obsluhu. To nie je naša cesta, práve naopak. My sa postupným zjednocovaním našich strojov dostávame sa k tomu, že všetci naši ľudia budú flexibilní, budú vedieť pracovať na všetkých Mazakoch s jednotným riadiacim systémom Mazatrol a budú sa ve- dieť zastúpiť. To je pre mňa dôležité. My totiž nemôžeme fungovať napríklad s lacnou zahraničnou pracovnou silou alebo s agentúrnymi zamestnancami. Nemáme obyčajných manipulátov, ktorým stroj na- programuje programátor. U nás obsluhujú stroje naozaj kvalifikovaní ľudia, každý z nich si vie sám stroj programovať. Ideme cestou kvali- fikovaných a, samozrejme, aj dobre zaplatených ľudí. Tak totiž elimi- nujeme aj riziko chýb a zmätkov a môžeme si držať vysokú úroveň kvality produkcie. Nechcem, aby nám tu krátkodoboto rotovali ľudia, ale aby sme mali kvalitný a stabilný kolektív, ktorý pozná a ovláda technológiu. A takých ľudí, našťastie, máme.“

V tomto kontexte E. Matušik vyzdvihuje aj support, ktorý Yamazaki Mazak dlhodobo poskytuje. „Už pri kúpe prvej frézy Mazak „pribalil“ ku stroju aj technologickú podporu. Aplikatívny technik riadne zaško- lil ľudí, ak je potrebné niečo konzultovať, stále je pre nás dostupný.“

Rast áno, ale nie za cenu kvality

Pri otázke, kde vidí Emanuel Matušik svoju firmu o ďalších 10 rokov je v odpovedi opatrný. Možno práve preto, že jeho kariérny príbeh je ukázkovým príkladom, ako sa priam „baťovským“ spôsobom možno vypracovať z obsluhy stroja na majiteľa úspešnej firmy, zachováva si vo svojich očakávaniach pragmatizmus. Pripúšťa, že ho láka pred- stava, vyrábať aj vlastný produkt, ktorý nosí v hlave, no zatiaľ podľa neho ešte pre jeho výrobu nedozrel čas. Nepochybuje o tom, že jeho firma ešte porastie a aj v budúcnosti bude stavať na technológiách od Yamazaki Mazak, no stanovovať si v tomto smere konkrétne a presné ciele nepovažuje za dôležité.

Určite však plánuje trvať na tom, že kvalita je a bude pre EMAT tools prvoradá. Či už ide o kvalitu výrobnéj technológie, kvalitu ľudského kapitálu alebo kvalitu vzťahov so zákazníkmi.